

ජ්. ඩී. සේනානායකගේ එතිහාසික නවකතා කෙරෙහි බටහිර සාහිත්‍යයේ බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනයක්

චින්තක රණකීංහ
රමේෂ කාචින්ද හේවගේ

Abstract

This study explores the nature of Western literary influence on G.B. Senanayake's historical fiction writings, which reflect a unique identity within Sinhala literature, as an independent literary creator and critic. The research problem addresses how Western literary elements shaped the historical novels written by G.B. Senanayake. The study examines how Western literary narrative traditions, from the Greek era to the twentieth century, were employed to foster literary thought. Both primary and secondary sources were utilized for this research, following qualitative research methodologies. The focus of this study was on historical novels such as Medha (1964), Varadatta (1967), Mudupani and Charumukha (1965), written by G.B. Senanayake. The analysis revealed that the fundamental principles of Western realism in the novel genre were also adopted in his historical fiction. The data analysis led to the conclusion that while G.B. Senanayake's historical novels are grounded in historical contexts, they also reflect influences of Western literary concepts.

Keywords: *G.B. Senanayake, Historical Fiction, Western Literature, Medha, Mudupani, Varadatta, Charumukha*

භැඳීන්වීම

ඇතන සිංහල සාහිත්‍යය හා තුතන සිංහල සාහිත්‍ය විවාරය යන ක්ෂේත්‍ර දෙකෙහි ම පුරෝගාලී විද්‍යාතකු ලෙස ජී. ඩී. සේනානායක (1913-1985) සැලකේ. ලාංකේය විශ්වවිද්‍යාලය හා එයට මූල් වූ යුතිවරුසිටි කොලිජීය (1921) ගොඩනැගීමේ ක්‍රියාවලියට සමාන්තර ව සේනානායකගේ ගාස්ත්‍රීය හා නිර්මාණ දායකත්වය ගොඩනැගුණු බව නිරික්ෂණය කළ හැකි ය. සේනානායක කෙටිකතාකරුවකු ලෙස මෙන් ම නිදහස් ක්වියේ පුරෝගාලීයකු ලෙස කරලියට පිවිසෙන්නේ 40 දෙකයේ ය (එනම් පුරුම සිංහල නවකථාව ලෙස සැලකන ගම්පෙරලිය පළ වූ දෙකයේ ම ය). එහෙත් ඔහු තම ජීවිත කථාවක දී පවසන්නේ තම පුරුම නවකථාව ලියා පළ කළේ වයස 50 දී බව යි. එයින් පෙනී යන්නේ කෙටිකතාව, ක්විය මෙන් ම සාහිත්‍ය විවාරය යන ක්ෂේත්‍ර තුනෙහි සැලකිය යුතු පරිවයක් ලබා ගැනීමෙන් පසු හෙතෙම නවකතාකරණයට පිවිසි බවයි. සේනානායක රචනා කළ නවකතා එම කෘතිවල වූ පසුව්ම පදනම් කොට ගනිමින් ප්‍රධාන වගයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදා වෙන් කළ හැකි ය. ඒ මෙසේ ය:

1. ලාංකේය සමාජ පසුබිම් කරගෙන රචනා වූ නවකතා.
2. පැයණි ඉන්දියානු සමාජ පදනම් කොටගෙන රචනා වූ නවකතා.

මෙයින් පුරුම කොටස ලෙස රුව (1982), උරගල (1984) ආදි නවකතා ප්‍රමුඛ තවත් නවකතා ගණනාවක් සැලකිය හැකි ය. දෙවන කොටස මේධා (1964), වාරුමුඛ (1965), වරදත්ත (1967), මුද්‍රපාණි (2001), ආදි නවකතා සැලකිය හැකි ය.

මෙම ලිපියේ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය ඉහත නවකතාවලින් දෙවන ධාරාවට අයත් වන නවකතා භතර, එනම් මේධා, මුද්‍රපාණි, වරදත්ත, වාරුමුඛ යන නවකතා තෝරා ගනිමින් ගොඩනැගෙයි. ඒ අනුව මෙම නවකතාවල වරිත නිරුපණය කෙරෙහි බලහිර යථාර්ථවාදී නවකථාව හා එහි මූලධර්ම බලපැවේ ද බලපැවේ නම් ඒ කුමනාකාරයෙන් ද යන්න මෙම අධ්‍යයනයේ දී අපගේ අවධානයට ලක් වේ.

සේනානායකගේ සමස්ත නිර්මාණ සාහිත්‍යය දායකත්වය මෙන් ම විවාර දායකත්වය යන දෙක ම සලකා බලන විට (මහුගේ

ප්‍රකට ජීවිත කතා තුන වන විනිවිදිම් අදුර (1984), මගේ සිතුම් පැතුම් හා ජීවිතය (1986), මම එදා සහ අද (1991) යන කෘති තුන ද මෙම විවාර කතිකාවට අදාළ වන බව අපගේ මතයයි) කැපී පෙනෙන කරුණක් වන්නේ බටහිර සාහිත්‍යයේ විවිධ බාරාවලින් ඔහු ලැබූ ආහාසය යි. මෙය විවාරක අවධානයට ලක් වී ඇති අතර එම සාකච්ඡාවල විශේෂ අවධානය යොමු වී තිබෙන්නේ සිංහල සාහිත්‍ය විවාර කතිකාව පෝෂණය කිරීමෙහිලාසේනානායක බටහිරන් ලද ආහාසය පිළිබඳවයි.) විශේෂයෙන් ම බටහිර සාහිත්‍යයේ මූලිකාංග හා විවාරයේ මූලික සංකල්ප හඳුනා ගැනීම සඳහා බටහිර සාහිත්‍ය කෘති හා සංකල්පවලින් ලද හැකි දායකත්වය විශේෂ අවධානයට ලක් ව ඇත. එ මෙන් ම ප්‍රික, රෝම සාහිත්‍යය එනම් බටහිර සම්භාවන සාහිත්‍යය සිංහල පායකාට හඳුන්වා දීමටත්, බටහිර විශිෂ්ටතම නවකතා හා නාට්‍ය සිංහල පායකාට හඳුන්වා දීමටත් ඔහු සුවිශාල දායකත්වයක් පළ කර ඇති අතර එම ක්‍රියාවලියේ දී ඔහුට ම අනනු වූ කුම්වේදයක් ගොඩනගා ගැනීම විශේෂ තත්ත්වයකි.

එහෙත් සේනානායක තම නවකතා පෝෂණය කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් ම පැරුණී ඉන්දිය සමාජය පෙන්නම් කොටගෙන රැවිත නවකතා පෝෂණය කිරීම පිණිස බටහිර සාහිත්‍යය උපයෝගී කොටගත් ආකාරය පිළිබඳ මෙතෙක් අවධානයට යොමු වී නැත.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

මෙම පර්යේෂණයේ දී ජී. ඩී. සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයයික නවකතා කෙරෙහි (Historical Novel) බටහිර විවාර සංකල්පයන්ගේ බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක නියුලෙන අතර මේධා, වාරුමුඩ, වරදන්ත, මුදුපාණි යන නවකතා කෙරෙහි මූලික අවධානය යොමු කෙරේ. මෙම පර්යේෂණයේ දී ප්‍රාථමික දත්ත වශයෙන් සේනානායක විසින් රවනා කරන ලද ඉතිහාස විෂයික නවකතා වන මේධා, වාරුමුඩ, වරදන්ත හා මුදුපාණි යන නවකතා ද සාහිත්‍ය විවාර විෂයිය සංකල්ප හඳුන්වා දීමේ අරමුණින් රැවිත නවකතා කළාව (1946), සාහිත්‍ය විශ්‍යය (1961), සාහිත්‍ය ධර්මතාව (1963), බටහිර ගෝෂ්‍ය නවකතා (1960), විවාර ප්‍රවේශය (1965) හා සාහිත්‍ය සේසන් (1960) යනාදී කෘති ද අධ්‍යයනයට ලක් කෙරිණි. එ මෙන් ම ස්වයං වරිතාපදාන වශයෙන් රැවිත සාහිත්‍ය දරුණ සිතුවිලි (1982), විනිවිදිම් අදුර (2005), මගේ

සිතුම් පැතුම් (1986) හා මම එදා සහ අද (1991) යන කෘති ද යොදා ගැනීණි. ද්විතීයික දත්ත මූලාශ්‍රය යටතේ ඉතිහාස විෂයික අධ්‍යයනය හා ඉතිහාස විෂයික නවකතා සම්බන්ධයෙන් පළ කෙරුණු කෘති අධ්‍යයනයට ලක් කළ අතර ඒ. ඩී. සේනානායකගේ සාහිත්‍ය හා විතය සම්බන්ධයෙන් වෙනත් ලේඛකයන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද විවාර ද අධ්‍යයනය කිරීමට යොමු විය.

ඉස්ත්‍රාලියක පුහුණුවකින් පරිභාෂිර ව ස්වාධීන බුද්ධීමතකු ලෙස සාහිත්‍යකරණයට ප්‍රශ්නී වන සේනානායකගේ මූලික වශයෙන් අවධානයට ලක් වූ විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස ග්‍රීක රෝම සාහිත්‍යය හඳුනාගත හැකි ය. ග්‍රීක සාහිත්‍යය යටතේ ජ්‍රේල්ටෝ (428/427 – 348/347 BCE), ඇරිස්ටෝවල් (384 – 322 BC) ආදි වින්තකයන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ඇරුණික හා සාහිත්‍ය සංකල්ප වෙත සේනානායකගේ අවධානය යොමු වී ඇත. තව ද හෝමරගේ ඉලියඩ් හා මචිස් යන විර කාව්‍ය ද ග්‍රීක නාට්‍ය සම්ප්‍රදාය පිළිබඳ ව ද අවධානය යොමු කර ඇති අයුරු ඔහුගේ සාහිත්‍ය විවාර කෘති අධ්‍යයනය කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි ය. සේනානායක බටහිර විවාර සංකල්පයන්ගෙන් ලද ආහාසය ප්‍රමුඛ වශයෙන් ධාරා දෙකක් යටතේ පෙන්වා දිය හැකි ය.

1. බටහිර විවාර සංකල්ප සාපුරු ව ම අධ්‍යයනය කරමින් ඒ පිළිබඳ සිය මතය පළ කිරීම.
2. සිංහල සාහිත්‍යය කෘති විවාරයට ලක් කිරීමේ දී හා සාහිත්‍ය සම්බන්ධයෙන් අදහස් පළ කිරීමේ දී බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්පය යොදා ගැනීම.

Historical Novel යන ඉංග්‍රීසි වචනය මෙහි දී අපගේ හා විතයට ගැනෙනුයේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා යන සිංහල යෙදුම මත පදනම් වෙමිනි. Historical Novel යන ඉංග්‍රීසි පදය එතිහාසික නවකතා යනුවෙන් ද හා විතයට ගැනෙයි. එතිහාසික යන පදය පදිම විවාරාත්මකව විමසා බැලුමේ දී ඉතිහාස යන නාම ප්‍රකාශිතය එට අයත් යන අරුත් සපයන ඉක ප්‍රත්‍ය (ඉතිහාස+ඉක) පරව යෙදීමෙන් ඉතිහාසයට අයත් යන අර්ථ සහිත 'එතිහාසික' යන පදය ගොඩනැගේ. ඒ අනුව එතිහාසික නවකතා යන්නෙහි අර්ථය වනුයේ අතිතයට අයත් යන්න යි. තොමැති නම් අතිතය පදනම් කරගෙන ගොඩනැගුණු නවකතා යන්නයි. ඒ. වී. සුරවීර මෙසේ පවසයි:

“ඉංග්‍රීසි The Historical Novel යන පාඨය එළිඩාසික නවකතාව යනුවෙන් සිංහලයට පෙරලිම සාච්‍යාච්ඡා ව්‍යවහාරයකි. එළිඩාසික යන යෙදුමෙන් ගම්‍ය වන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් යැයිඳුරසජ යන අර්ථය දෙන අතිතයට අයත් අනුස්මරණීය වැනි අර්ථයකි. මේ Historical Novel අනුව යන්නෙහි තිබුරදී අනුවර්තනය විය යුත්තේ ඉතිහාස විෂයික නවකතාව යනු ය”¹ (හේරත්, ගලප්පත්ති, අභයසුන්දර, ගෝචින්තගේ, සහ සිරි සුමන හිමි, 2009, පි. 202).

Historical Novel යන සංකල්පය හඳුනා ගැනීමේ දී Britannica විශ්වකෝෂයෙහි සඳහා ඇතුළත් විග්‍රහය වැදගත් වේ. එහි ලා ඉතිහාසයේ යම් කාල පරිව්‍යේදයක් තුළ පුද්ගල ආත්මයේ හැසිරීම් සහ සමාජ තත්ත්වයන් යථාර්ථවාදී ලෙස විස්තර කරන සහ විශ්වාසනීයත්වයන් යුත්ත ව තිරුපණය කරන ප්‍රබන්ධ විශේෂයක් ලෙස හඳුනා ගැනේ. Britannica විශ්ව කෝෂය මෙසේ පවසයි:

“එළිඩාසික සාධකය කෙරෙහි පවතින විශ්වාසවන්ත භාවය වැදගත් වෙයි. (අැතුම් උදාහරණවල ද දෘශ්‍යමාන විශ්වාසවන්තහාවයක් පමණක් ඇත.) අදාළ නිර්මාණ කෘතිය සැබැඳූ එළිඩාසික පුද්ගල වරිත නිර්මාණයේ වස්තු විෂයට යොදා ගනියි. රොබට් ග්‍රීවුස් මහුගේ I Claudius (අයි ක්ලෝව්බියස්) (1934) නිර්මාණයේ දී සිදු කරන ආකාරයෙන් මෙය සිදුවෙයි. එසේ නැතහොත් ප්‍රබන්ධාත්ක වූද එළිඩාසික වූද සිද්ධියක මිගුණයක් අදාළ නිර්මාණයේ අඩංගු විය හැකි ය. එය උරාන්ස් වර්ලොල්ල් (Forty days of Musa Dagh 1934) කෘතියේ දී සිදු වන අන්දමේ මිගුණයක් විය. හැකි ය. එය ඇමෙරිකානු බලකොටුවක් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ සිද්ධිය නාටකීකරණයට ලක් කරයි. බොහෝ අවස්ථාවලදී එළිඩාසික නවකතාව උත්සාහ කරන්නේ අතිතයේ පැවැති සමාජයක් පිළිබඳ ව පුළුල් ද්‍රේශනයක් විතුණය

1. එහෙත් ඒ. වී. සුරවීර සාහිත්‍ය විවාර පුද්ගිණ විවාර වඩන කෝෂයේ Historical Novel යන්න නම් කරනුයේ එළිඩාසික නවකතා යනුවෙනි. ඒ අනුව මූල් කාලීනව ඒ. වී. සුරවීර ද මේ සම්බන්ධයෙන් යම් පරස්පර විරෝධී ආස්ථානයක සිටි බව හඳුනාගත හැකි ය.

කොට දැක්වීමට ය. ඒ සමාජය කුළ නිරුපිත ප්‍රබන්ධිත වරිතවල පෙද්ගලික ජීවිත කෙරෙහි බලපැම්ක් ඇති කර වන වැදගත් සිදුවීම්වල ප්‍රතිච්‍රිතවයන් හට ගැනෙයි. ප්‍රථම එතිහාසික නවකතා ශ්‍රීමත් වෝල්ටර් ස්කොට්ට්ගේ Waverley (1814) නවකතාව අයත් ප්‍රවර්ගයේ නවකතා ජනප්‍රියභාවය රැකගෙන පැවති ඇත. එනමුත් ලියෝ වෛව්ල්ස්ටෝර්ස් ඩිගැරුම් War and Peace (1865-1869) හා සමාන වෙනත් එතිහාසික නවකතා ඉහළ මට්ටමේ කළාත්මක ගුණයෙන් යුත්ත වන අතර ඒවායෙන් බොහෝමයක් නිරමාණ ලියැවී ඇත්තේ මධ්‍යස්ථාපිත ප්‍රමිතින්ට අනුකූලවය. එහෙත් එක් ආකාරයක එතිහාසික නවකතාවක් වන්නේ මුළු මහත් ජීවිතයෙන් පලා යන ආක්‍රේලය රුදුණු එතිහාසික ඇදුම් පැලදුම් ලා ගත් වරිත සහිත ජ්‍රේම වෘත්තාන්තයන් ය. ඒවා එතිහාසිකත්වය කෙරෙහි ව්‍යාජත්වයක් නිරමාණය නොකරන අතර ප්‍රයෝග්‍යනයට ගන්නා අතිත පසුවීම අසම්භාව්‍ය වූද විතුමාන්විත වූද වරිතවලට විශ්වාසවන්ත හාවය ලබා දෙයි”² (The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2024).

සාහිත්‍යයෙන් ඉතිහාසයට වඩා ජීවිත පරිඥානය උගා කෙරෙන අතර ඉතිහාසය විසින් ලබාදෙන්නේ තියත කරුණු ඉදිරිපත් කරන දැනුමක් වන අතර කිසියම් කළුපිත ප්‍රබන්ධයක් හෝ එතිහාසික ප්‍රවාත්ති ඇසුරෙන් කළ නිරමාණයකින් ද ඉදිරිපත් වනුයේ සාර්ථික සත්‍යය ම බව ය (පලිහපිටිය, අහයසුන්දර, ක්‍රිස්ටෝපර් සහ හෙවිට්ංචරවිච, 1985, පි. 46). මෙහි දී සේනානායකගේ ඉතිහාසයේ විෂයික නවකතා අධ්‍යයනය කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි ය.

2. And fidelity (which is in some cases only apparent fidelity) to historical fact. The work may deal with actual historical personages, as does Robert Graves's I, Claudius (1934), or it may contain a mixture of fictional and historic event, as does Franz Werfel's Forty Days of Musa Dagh (1934), which dramatizes the defense of an Armenian stronghold. More often it attempts to portray a broader view of a past society in which great events are reflected by their impact on the private lives of fictional individuals. Since the appearance of the first historical novel, Sir Walter Scott's Waverley. (1814), this type of fiction has remained popular. Though some historical novel, such as Lea Tolstoy's. War and Peace (1865 – 69), are of the highest artistic quality, many of them are written to mediocre standards. One type of historical novel is the purely escapist costume romance, which, making no pretense to historicity, uses a setting in the past to lend credence to improbable characters and adventures.

ඉතිහාස විෂයික තවකතා රචනා කිරීමේ දී සේනානායකගේ ප්‍රවේශය පිළිබඳව විමසා බැලීමේ දී නූතන ඉතිහාසකරණය කෙබලු ආස්ථ්‍රිතයක පිහිටිමින් සිය තවකතා රචනා කළේ ද යන්න විමසීම වැදගත් වේ. ඉතිහාසයෙකුගේ කාර්යය කුමක් ද යන්න සාකච්ඡා කරන වොල්ටයර පෙන්වා දෙන්නේ අපවාද ප්‍රවාරණයන් සහ තීරස දේ ප්‍රකාශ කිරීමෙන් වැළකිය යුතු බව සි (රණවිර, 2005, පි. 204). ඉතිහාසය යනු නියත සිදුවීම් මාලාවක් වන අතර ඒ පිළිබඳ නූතන ඉතිහාසයාට නිරවුල් අවබෝධයක් මෙන් ම ප්‍රත්‍යක්ෂණ දැනුමකින් යුත්ත විය යුතු ය. විශේෂයෙන් ම කළුපිතය හා ඉතිහාසය අතර සම්බන්ධය සේනානායකගේ කෘති අධ්‍යායනය කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි ය. සාහිත්‍යය හා ඉතිහාසය අතර සම්බන්ධය පිළිබඳ ව විමසීමේ දී ඇරිස්ටෝටල්ගේ කාචා ගාස්ත්‍රය (Poetics) කෘතියෙහි දී තවත් පරිවිශේෂයේ එන කාචා ගාචා සහ එතිහාසික සත්‍යය යන මානවකාව යටතේ මෙසේ පෙන්වා දේ:

“කවියාගේ කාර්යය වන්නේ ඇත්ත වශයෙන්ම සිදු වූ දැ විස්තර කිරීම නොව සිදු වෙතැයි සැලකිය හැකි එනම් ඒ අවස්ථාව අනුව සිදුවිය හැකි හෝ සිදු වුවමනා දැ ඉදිරිපත් කිරීම ය. කවියාත් ඉතිහාස ලේඛකයාත් අතර ඇති වෙනස නම් කවියා පදනයෙන් ද අනෙක් තැනැත්තා ගදුනයෙන් ද ලිවීම නොවේ. හෝ බෝටස්ගේ කෘතියක් පදනයට නැගුව ද එය ඉතිහාස ගුන්ථයක් ම වෙයි. ඉතිහාස කාර්යා හා කවියා අතර ඇති සැබැඳු වෙනස නම් පළමුවැන්නා සිදු වූ දැ පවසන අතර දෙවැන්නා සිදුවිය හැකි දැ පැවසීම සි. මේ හේතුව නිසා කාචා වඩාත් දාරුණික ස්වරුපයක් හඳුනය කරන අතර ඉතිහාසයට වඩා උසස් තත්ත්වයක් දරයි” (ඇරිස්ටෝටල්, 2013, පි. 84).

ඇරිස්ටෝටල්ගේ ඉහත විග්‍රහයට යටත් ව කාචා ඉතිහාසයට වඩා දාරුණික අර්ථයක් ගැනෙයි. රට හේතු සාධක ලෙස ඔහු පෙන්වා දෙනුයේ ඉතිහාසය නියත කරුණු පමණක් දක්වන අතර කාචා යට පුළුල් නිධනයක් උරුම වීම සි. නවකතා යනු මේ දෙකට ම අතර මැද පවතින්නකි (Hough, 2009, p. 151). මේ අනුව පෙනී යන්නේ බටහිර සාහිත්‍යයේ ඇතුළත් සංකල්ප පිළිබඳ සේනානායක දරු ඔහුට ම

අනනා වූ කියවීමක් ඇති බවයි. එය එම අනනා බව තව දුරටත් වටහා ගනීමු.

හ්‍රික සාහිත්‍යය පිළිබඳ ව සේනානායකගේ ආකල්ප මැනවින් පිළිබැඳු කරන කාතියකි. සාහිත්‍ය සේසන් (1957) බටහිර සාහිත්‍යය හා විවාරය කෙරෙහි ඔහු දක්වන අවබෝධය මෙම කාතියෙන් පිළිබැඳු වේ. ඇරිස්ටෝටල්ගේ කාචා ගාස්තුය කාතිය අධ්‍යායනය කළ හෙතෙම එම කාතිය හා හරත මුනිගේ නාචා ගාස්තුය කාතිය සංසන්දනය කරයි. එම සංසන්දනයෙන් පසු ඔහු මෙසේ පවසයි:

“පැරණි ලෝකයෙහි විවාරකයන් අතරින් දෙදෙනෙක් ඉතා ප්‍රසිද්ධ ය. ඔවුන්ගේ එකෙක් ඇරිස්ටෝටල් ය. ඔහු ක්ස්තු වර්ෂට පෙර සතර වන ගත වර්ෂයෙහි ග්‍රීසියේ විසුවේ ය. අනෙක් විවාරකයා හරත ය. ඉන්දියාවේ විසු ඔහු ජීවත් වූයේ ඇරිස්ටෝටල්ගේ කාලයට ගතවර්ෂ තුන හතරකට පසු ව යයි සිතිය හැකි ය. මේ දෙදෙනා මෙතෙක් පැවත එන පොත් දෙක ලියුහ. ඇරිස්ටෝටල්ගේ පොත කාචා ගාස්තුය තමින් හඳුන්වනු ලැබේ. තමින් එසේ වුව ද එය ප්‍රධාන වශයෙන් ලිවිවේ දාගාස කාචා අරහායා ය. ඔහු දාගාස කාචායෙහි ගැබුවන කතාව විභාග කොට දැක්වීය” (සේනානායක, නවකතා කළාව, 2011, පි. 8).

ඇරිස්ටෝටල් දාගාස කාචා සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් අංග දෙකක් පවතින බව පෙන්වා දුන්නේ ය. එනම් ප්‍රත්‍යාවර්තනය හා ප්‍රත්‍යාහිජුනය යනුවෙනි. ප්‍රත්‍යාවර්තනය තම් කතාවේ මූල් භාගය සි. මෙයින් හඳුනා ගැනෙන්නේ කුමයෙන් ආවරණය වී ආ සිද්ධී මාලාවක් ආපසු පෙරලිමෙන් කතාව සංකීරණ වීම හෙත් අනපේක්ෂිත ගැටු මත් වීම සි. නොමැති තම් කතාවේ නොයෙක් කරුණු එක් කිරීමෙන් පැවැලිමකට හෙත් සංකීරණත්වයට පත් කිරීම සි. මෙම පැවැලුම් සහගත සංකීරණත්වයේ කතාව අවසානයේ ලිඛීම හෙත් පුර්වාපර සන්ධි ගැලීම ප්‍රත්‍යාහිජුනය තුළින් සිදු කෙරේ. මේ අනුව කථාවේ සංකීරණ කොටසක් ලිඛු කොටසක් එකට සම්බන්ධ කිරීම විපර්යාසය තමින් ඇරිස්ටෝටල් පෙන්වා දේ. හරත විසින් රවනා කරන ලද කාතිය නාචා ගාස්තුය වන අතර එම කාතිය ද දාගාස කාචා පිළිබඳ ව අදහස් දක්වයි. එහි දී දාගාස කාචායෙහි තිබිය යුතු අංග හයක් පිළිබඳ ව හරත පෙන්වා දේ. ඒ අනුව යමින් මෙම

කඩති ද්‍රව්‍යත්වය සන්සන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කරමින් සේනානායක පෙන්වා දෙනුයේ හරත හා ඇරිස්ටෝටල් යන දෙදෙනා ම ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් සමාන වන බව යි. ඔහුගේ මෙබදු ශාස්ත්‍රීය විග්‍රහයක් හරහා ප්‍රකට වන්නේ බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප මෙන් ම පෙරදිග සාහිත්‍ය විෂය පිළිබඳවත් පැවැති අවබෝධය යි.

සේනානායක සාහිත්‍ය සම්බන්ධයෙන් තම නිර්මාණාත්මක හා විවාරාත්මක පදනම බටහිර සාහිත්‍ය ඇසුරින් ගොඩනගා ගත් ආකෘතිය ඔහුගේ සේසු විවාර කාති ඔස්සේ ද විමසා බැලිය හැකි ය. සාහිත්‍ය විග්‍රහය (1961) මේ සඳහා ගත හැකි තවත් නිදසුනකි. මෙහි දී සාහිත්‍යයේ තුළුතාව, කථා පරිසරය මනුෂ්‍යවාදය, සාහිත්‍ය අංග, සාහිත්‍ය වර්ග, මිනිස් ගතිය ආදි තේමා යටතේ පරිච්ඡේද සැලැස්ම සකස් කොට තිබේ. ඒ අනුව ස්වාධීන බුද්ධීමතකු ලෙස ගොඩනැගීමේ දී ඔහු විසින් පුරුෂ ප්‍රහුණු කළ දික්ෂණයන්, සංයමයත් මගින් සාහිත්‍යය, දරුණුනය සමාජය හා සංස්කෘතිය ආදි විවිධ විෂයයන් පිළිබඳ තියුණු පරියානයක් උරුම කරගැනීමේ අවකාශය සැකසුණි.

සාහිත්‍ය විග්‍රහයේ දී හෙතෙම නවකථා කළාව කාතියෙන් ඇරඹූ විවාරාත්මක ගමන තවත් ඉදිරියට රැගෙන යයි. පෙරදිග හා අපරදිග සාහිත්‍ය රවනෝපතුම ගැන තුළනාත්මකව විමසයි. අපරදිග මහා කාවත්‍ය පිළිබඳ ව මෙහි දී විශේෂ අවධානයක් යොමු කෙරෙයි.

“මම පැරණි බොහෝ සිංහල පොත් කියවුවෙමි. එසේ ම ඉන්දියාවේ ඉතිහාසයේ සමාජ තත්ත්වයන් පිළිබඳ ඉංග්‍රීසි පොත් ද කියවීම්. මා කුඩා කළ ජාතක පොතක් සද්ධරුමරත්නාවලියත් නැවත නැවත කියවුවෙමි. මේ කියවීම නිසා පැරණි ඉන්දියාව පිළිබඳ නවකථාවක් ලියන්නට මගේ සිතෙහි කලෙක සිට ම අදහසක් තිබිණු. එහෙයින් ජාතක පොත, සද්ධරුමරත්නාවලිය වැනි පොත්වල එන තොයෙක් කරුණු ලකුණු කොට තැබුවෙමි. ඒවා ඉන්දියාවේ බුද්ධීයෝගේ කාලයෙහි හෝ රීට පෙර කාලයෙහි සිරින් විරිත්, ඇඹුම් පැළඳම්, යාන වාහන දේශපාලනය, වෙද හෙදකම්, ගෙදරදාර ජීවිතය ආදිය ගැන ය. මම ඒවා අකාර්යද ක්‍රමයට ලිපිගොනුවල ලියා තැබීම්. ආහාර ගැන දත් යුතු කළ ආහාර යන වචනය මේ ලිපි ගොනුවක පෙරලීම්. ජාතක පොත,

සද්ධරමරත්නාවලිය, අමාවතුර, දරම පුදීපිකාව ආදි
පොත්වලට වෙන වෙන ම ලිපි ගොනු තිබිණ. මෙසේ
කරුණු රස්කිරීමට ඉංග්‍රීසි ඉන්ඩියාන් යන වචනය
භාවිත කරනු ලැබේ” (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර,
2020, ප. 22).

සමස්තයක් වශයෙන් සේනානායකගේ සාහිත්‍යය කෘති
අධ්‍යයනය කිරීමෙන් බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප පිළිබඳ ව පමණක් නොව
ලේඛන ගෙලිය හා සාහිත්‍යයක විධිතුම පවා බටහිර ආභාසයෙන්
ගොඩනගුණු බව කැඳී පෙනෙයි. පූර්ව දත්ත නිරික්ෂණය කිරීමෙන්
ඇරිස්ටෝටල් වැනි ග්‍රික වින්තකයන් සාහිත්‍යය සම්බන්ධයෙන් පළ
කළ සංකල්ප ද ඉලියඩ් ඔව්සයි ඔව්ස වැනි මහා කාච්‍යයනෙගේ බලපෑම ද
මහුගේ කෘති තුළ දක්නට ලැබේ. එ මෙන් ම ග්‍රික නාච්‍යකරුවන්ගේ
නාච්‍ය නිර්මාණවල යොදා ගත් ගෙලිය මහුගේ නිර්මාණ කෘත්වල
මෙන් ම සාහිත්‍ය සංකල්ප විග්‍රහ කිරීමේ දී යොදාගත් ආකාරය හඳුනා
ගත හැකි ය. ප්‍රාග සාහිත්‍යය තුළ විශේෂයෙන් එම්ල් සේවා, හිස්ට්‍රි
ප්ලෝබර්, ගිඳ මෝපසාං, ඒචිගා ඇලෙන් පෝ ආදි සාහිත්‍යකරුවන්ගේ
සාහිත්‍යය කෙරෙහි සේනානායකගේ අවධානය ප්‍රබලව යොමු වී ඇත.

“ඒචිගා ඇලෙන් පෝ මා කෙරෙහි බොහෝ සේයින් බල
බලපෑ කෙටිකතාකරුවෙකු බව මෙහි කියන ලද්දේ ය.
මගේ ඇතැම් කරාවල මේ බලපෑම බෙහෙවින් දැක ගත
හැකි ය. මගේ නිධානය නමැති කෙටිකරාව එවැන්නකි.
ඒචිගා ඇලෙන්පෝ අසාමාන්‍ය විත්ත තත්ත්වය විස්තර
කිරීමට ප්‍රිය කරයි. නිධානය ද එවැනි විත්ත තත්ත්වයක්
විස්තර කරන්නේ ය” (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර,
2020, ප. 170).

ස්වාධීන බුද්ධිමතකු ලෙස සේනානායක ගොඩනැගීමේ
දී පෙරදිග මෙන් ම අපරදිග සාහිත්‍ය මූලයන් කෙරෙහි මහුගේ
අවධානය යොමු වූ අතර මහුගේ සමස්ත සාහිත්‍යය කෘති අධ්‍යයනය
කිරීමේ දී අපරදිග (බටහිර) සාහිත්‍යය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක්
යොමුව ඇති බව පෙනී යයි. සේනානායක සාහිත්‍යකරුවකු වශයෙන්
සිංහල සාහිත්‍යට යොමු වන මූල් කාලීන ව බටහිර සාහිත්‍යය
සිංහල සාහිත්‍යට හඳුන්වාදීමේ නව ප්‍රබෝධයක් ඇති වූ යුගයකි.

මෙබදු පසුව්මක බටහිර සාහිත්‍යය උත්කර්ෂණයෙන් වර්ණනාවට ලක් කරන අතර තවදුරටත් සිංහල කළා ක්ෂේත්‍රයට ප්‍රවේශ වන නව කළාකරුවන්ට බටහිර සාහිත්‍යය යුතු බවද අවධාරණය කොට දක්වයි.

“බටහිර කළාකාරයෝ මගේ සිත අහිමානයෙන් හා ගෞරවයෙන් පුරවති. මවුහු මගේ ලග නැයේ වන්නේ ය. සියලු කළා නිර්මාණ මූල්‍ය මනුෂ්‍ය වර්ගයාටම අයිති හෙයිති. ඔවුහු අප සියල්ලන් ම උදෙසා දුක් වින්දේ ය. මට විරයන් වන්නේ සටන් බිමෙහි දිවි පිදු ඇතැම් පුද්ගලයන් පමණක් නොව නිශ්චිත ව තම ජීවිත කැප කළ මේ පුද්ගලයෝ ද මහා විරයෝ වෙති. එවැනි පුද්ගලයෝ අප රට කිසි කළක විසුහු දැ සි මම නො දනිමි. සමහර විට අපේ රටෙහි නොයෙක් කැවයම් කළ ගැහ නිර්මාණ කළ කළාකාරයන් අතර එවැන්තවුන් සිටින්ට ඇතැ සි සිතම්. මම මගේ මූල්‍ය ජීවිතයෙහි දී ම බටහිර සාහිත්‍ය කළාගාරයන් ගැන පොත පත කියවා මවුන් අනුගමනය කරන්නට වැයම් කළේමි. මතු පහළ වන සිංහල කළාගාරයන්ට ද මේ බටහිර කළාකාරයෝ ආදර්ශයක් වෙත්වා සි පතම්” (සේනානායක, විනි විදිම් අදාර, 2020, පි. 210).

සේනානායකගේ සාහිත්‍ය හාවිතය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් හා මහුගේ ම ආත්මහාජා ලෙසින් ඉදිරිපත් කෙරෙණ යම් යම් කරුණු අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ පොදුවේ පොපරදිග සාහිත්‍යය ඇසුරෙන් පෝෂණය ලැබුව ද බටහිර සාහිත්‍යය කෙරෙහි සුවිශේෂ අවධාරණයක් යොමු කිරීමට පෙළඳී ඇති බව සි. මෙම පසුව්ම තුළ සිට සේනානායක ඉතිහාස විෂයයික නවකතා රවනා කිරීමට යොමු වූ ආකාරය හඳුනා ගත හැකි ය. පැරණි හාරතීය සමාජය ද මහුගේ ඉතිහාස විෂයයික නවකතා සඳහා අත්දැකීම් ලෙස යොදා ගැනුණා ද එහි විරිත නිරුපණය, ආකෘතිය, වාග් ගෙළුය ආදි සියලු ගිල්පිය ප්‍රයෝග සියල්ල ම පාහේ මූලික වරයෙන් බටහිර සාහිත්‍යය ඇසුරෙන් යොදා ගැනීමට යොමු වී තිබේ. ඒ අනුව ඉතිහාස විෂයයික නවකතා රවනා කිරීමේ දී බටහිර සාහිත්‍යයේ ආභාසය නිරුපණය වන්නේ කෙසේ ද යන මූලික අධ්‍යයනය මෙධා, වාරුමුඩ, මුදුපාණි හා වරදත්ත යන නවකතා ඇසුරෙන් සාකච්ඡාවට ලක් කෙරේ.

සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා පිළිබඳ ව අධ්‍යාපනය කිරීමේ දී තවකතාවේ මූලිකාංග ලෙස වරිත නිරුපණය, ආකෘතිය, භාෂාව ආදි ලක්ෂණ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් සේනානායකගේ යොදාගත් ප්‍රවේශය ඔස්සේ ඔහුගේ තවකතා කළාව (1946), සාහිත්‍ය ධර්මතා (1963), සාහිත්‍ය විග්‍රහය (1961) ආදි කාන්ති හරහා හඳුනාගත හැකි ය. පොදුවේ තවකතාව ඇතුළු සමස්ත සාහිත්‍ය කතිකාවට ඔහුගේ ඇති දායකත්වය ගොඩනැගීමේ දී බටහිර සාහිත්‍යයේ ආහාසය ලැබුව ද අපගේ පර්යේෂණයේ මාත්‍රකාව සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයික තවකතා වෙත සිමා වන නිසා ම එම තවකතා පිළිබඳ ඔහුගේ ආස්ථානය විග්‍රහයට ලක් කිරීමට මෙහි දී අපේක්ෂා කෙරේ.

සේනානායක ඉතිහාස විෂයක නවකතා (Historical Novel) හඳුනාගන්නේ ඉතිහාස නවකතා (සේනානායක, සාහිත්‍ය විග්‍රහය, 1998) යනුවෙනි. මහුගේ මෙම ප්‍රවේශය තුළ ඉතිහාසය පිළිබඳ පූර්ණ විනිශ්චයකින් යුතු ව එට අයත් මිනිසුන්ගේ හා සමාජ පරිසරය ද සංස්කෘතිය ඇතුළු ආවාර විධි, ධරමතා ඉතිහාසය තුළ ක්‍රියාත්මක වූ ස්වභාවය අධ්‍යයනය කරමින් රවනා කෙරෙන ප්‍රබන්ධමය ගුණයෙන් යුත්ත්ව වූ ඉතිහාස විෂයික නවකතා රවනා තිරීම සඳහා යොමු වූ ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. ජ්. ඩී. සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා සඳහා පසුවීම් වූ යෝ පුරාණ හාරතීය ප්‍රභු සමාජය යි. කාල හා අවකාශය වශයෙන් මෙම නවකතා එතිහාසික ප්‍රවේශයක් තුළ ගොඩනගුණ ද වරිත නිරුපණය තුළ තුනනවාදී ලක්ෂණ හඳුනා ගත හැකි ය. ‘මෙධා’ නවකතාව තුළ මෙධා, සේම, උපදත්ත, සුග්‍රත්ත, රේඛුක ආදී වරිත නිරික්ෂණයට ලක් කිරීමෙන් මෙම තත්ත්වය හඳුනාගත හැකි ය. ‘මෙධා’ නවකතාව තුළ මුණුගැසෙන ‘මෙධා’ නම් ප්‍රධාන වරිතය සේම නම් දනවත්තුගේ බිරිද යි. ඇය කුර ස්වභාවයෙන් යුතු ගැහැනියක ලෙස නවකතාව ආරම්භයේ නිරුපණය කෙරේ. ඇගේ විත්ත වෙතසික ස්වභාවය නිරුපණය කරන සේනානායක ඇගේ වරිතය වර්තමාන සමාජයේ මධ්‍යම පාන්තික කුටුම්භ සංස්ථාවක වෙසෙන ස්ත්‍රීයක ලෙස ගොඩනගයි. උපදත්තගේ දියණිය වන කඩිලානි සාතනය කරවීමෙන් පෙනී යන්නේ ඇය තම දරුවන්ගේ උන්න්තිය වෙනුවෙන් ඔහු ම සාපරාදී ක්‍රියාවක නිර්ත වන බව යි.

සේනානායකගේ නවකථාකරණය විමසා බැඳු විට කැපී පෙනෙන කාරණයක් වන්නේ සේනී වරිත පධාන වරිත ලෙස හෝ

බලපැමි සහගත වරිත ලෙස ගොඩනැගීමයි. මේදා, මුදුපාණි වැනි නවකරාවල පමණක් නොව පිරිමි වරිත ප්‍රධාන වරිත ලෙස තෝරාගත් වාරුමුඩ, වරදත්ත වැනි නවකරාවල ද ස්ත්‍රී වරිත සුවිශේෂ කාර්යයක් ඉටු කරයි. සේනානායකගේ මෙම වරිත ගොඩනැගීම ගැන මහු තම ජ්‍රිත කරාවක දී පවසන්නේ ගෙක්ෂපියර්ගේ නාට්‍යවලින් ලද ආභාසය ඒ ගොඩනැගීම් වෙත බලපැමි එල්ල කළ ආකාරය යි. තම නවකරාවල ස්ත්‍රී වරිත බහුල වීම ගැන පායකයෙක් ඇසු ප්‍රශ්නයක් මුල් කොට ගනිමින් මෙම සංවාදය ගොඩනගන සේනානායක එහි දී තම නිර්මාණ ගැන පවසමින් ගෙෂපියර්ගේ නාට්‍ය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරයි. මෙම සාකච්ඡාව සේනානායකගේ සාහිත්‍ය ව්‍යාරා සමග ද සම්බන්ධ කර ගනිමින් එක් කතිකාවක කොටසක් ලෙස සලකා බැලිය හැකි ය. ඒ අනුව බටහිර ග්‍රේෂ්‍ය නවකරා කෘතියෙහි ඇතා කැරෙනිනා හා එමා බොවාරි නවකතා දෙක පිළිබඳ මහු පවසන අදහස් ද මෙහි ලා සැලකිල්ලට ගත හැකි ය. ගෙෂපියර්ගේ නාට්‍යය මෙන් ම එම නවකරා දෙක තුළ ද ස්ත්‍රී භූමිකාව ප්‍රබල වෙයි. සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යයේ ස්ත්‍රීන් පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කිරීමේ දී පවා බටහිර නවකරා සමග සංසන්දත්‍ය කිරීම සේනානායකගේ කුමවේදය බව නවකරා කළාවේ ඇතුළත් පහත සාකච්ඡාවෙන් පෙනී යයි.

“පටාවාරා කතාව තෝමස් භාර්ඩ් තමැති ඉංග්‍රීසි නවකරාකාර්යාගේ Tess of D'Urevilles තමැති දිග නවකරාව සිහි ගන්වයි. පසු ව පටාවාරා යන තමින් ප්‍රසිද්ධ තු මේ සිවුදුව බුද්ධියට වඩා ආභාවන්ට වහල් ව ක්‍රියා කරන හොඳ හද්වතක් ඇති ගැහැනියකි. තෝමස් භාර්ඩ්ගේ නවකරාව ද එවැනි තරුණිය විපත් පෙළකට මහුණ පැ සැටි කියන්නෙකි. ඇතැමි විට මිනිස්සුන්ට පිළිවෙළින් විපත් පෙළකට මහුණු පාන්නට සිදු වෙයි. මෙසේ විපත් වැළ නොකැඳී පැමිණෙන සැටි, සලකන කෙනෙක් එසේ විපත් පැමිණෙන්නේ කරුමය තිසා යයි කියති. විපත්වලට හේතුව දෙවියන්ගේ නියමය ය යි තවත් කෙනෙක් කියති. කරුමය හෝ කිසි දෙවියකු හෝ ඇති බව නො සලකන්නේ හේතුව වශයෙන් ලොකික කරුණු දක්වති. හේතුව කුමක් වුවත් ඇතැමි විට මිනිසුන්ට විපත් වැළකට මහුණ පාන්නට සිදුවන බව ද විපත්වලට

මුහුණ පාන්ත්‍රවුන් දුකින් ගැලවෙන්ට කරන උත්සාහය
බොහෝ විට නිෂ්ප්‍රල වන බව ද සාමාන්‍යයෙන් මෙසේ
විපත්වලට මුහුණ පැමට සිදුවන්නේ බුද්ධියට වඩා
හැඟීම් විසින් මෙහෙයුම් ලබන්ත්වුන්ට බව ද සත්‍යයකි.
පට්ටාවාර කරාව ද තොර්මස් භාර්චිගේ කරාව ද ප්‍රකාශ
කරන්නේ මේ සත්‍යය ය. සද්ධර්මරත්නාවලිය පට්ටාවාර
කරාව කියන්නේ ජ්විතයෙහි අත්දැකීම් නිසා පැසුම්
බුද්ධිය ඇත්තකු ජ්විතය නම් මෙසේ ය සි අකම්පිතව
විස්තර කරන්නාක් මෙනි. එහෙත් තොර්මස් භාර්චි තම
කරාව කියන්නේ ජ්විතයෙහි දුක් පිඩා දැක කම්පිත වූ
ගැහැනියක් විලාප තගන්නාක් මෙනි” (සේනානායක,
නවකතා කළාව, 2011, පි. 637.

එ මෙන් ම සන්දර්භය, වරිත නිරුපණය, ගෙලිය ආදි සාහිත්‍ය
කානියක මූලික ව්‍යුහය පරීක්ෂා කිරීමේ දී බොහෝ විට හෙතම බටහිර
සාහිත්‍ය කතිකාව තුළින් උකහා ගන්නා දැනුම බහුල ලෙස උපයෝගී
කොට ගනියි. නිදසුනක් ලෙස නවකරා කළාව කානියේ දී පළමු
පරිවිශේෂය විමසා බැලිය හැකි ය. එහි දී කරා කළාවේ විවිධ පාර්ශ්ව
ගැන සාකච්ඡා කරමින් ඔහු කාලීදාසගේ ගාක්න්තලය මෙන් ම පෙරදිග
ප්‍රකට වූ උපදේශ කරා ඇතුළත් ග්‍රන්ථයක් වන හිතෝපදේශයේ
ඇතුළත් කරාවක් ද සාකච්ඡා කරන අතර මග ඒවා හිද මෝපසන් හා
ඇත්ත්වන් වෙකොන්ගේ කෙටිකතා සමග සංසන්දනාත්මකව විමසා
බලයි.

සම්භාවය සිංහල ගදු සාහිත්‍යය තුළ තිබෙන වඩාත් ප්‍රවලිත
කරා සංග්‍රහ දෙක වන ජාතක පොත හා සද්ධර්මරත්නාවලිය බටහිර
කෙටිකතා නිරමාණ සමග සමාන්තර ලෙස ගෙන සාකච්ඡා කරන
මුහු මෙසේ පවසයි:

“ජාතක පොතහිත් සද්ධර්මරත්නාවලියෙහිත් ඇතැමි
කරාවල එන අදහස් හා වස්තු සුදුසු වන්නේ කෙටිකතා
නොව දිග කරා ලියන්නට ය” (සේනානායක, නවකතා
කළාව, 2011, පි. 77).

සම්භාවය සිංහල සාහිත්‍යයෙහි ගැබුවන කතා කළාව තුළන
කෙටිකරාවේ ආකෘතික පාර්ශ්වය සමග සස්දන ඔහු එබදු නිගමනයක
එළඹී. තව ද පෙරදිග දැනුම පද්ධති විමර්ශනයේ කිරීමේ දී සැම

විට ම තුළතන දැනුම් පද්ධතිවල ප්‍රබල ආලේංකය ලබා ගැනීම ඔහුගේ විධික්‍රමය සි. පහත උදාහරණ ඒ සඳහා පෙන්වා දිය හැකි ය:

“පැරණි ඉන්දියාවහි ප්‍රධාන කාච්‍ඡාවාද හතරක් පහළ විය. මේ වාදවල හරය වූයේ මනෝවිද්‍යාවයි”
(සේනානායක, සාහිත්‍ය දුරශන සිතුවිලි, 2018, පි. 73).

“හොඳ නරක පිළිබඳ හැගුමට අපි බොහෝ දෙන ඉංග්‍රීසි ව්‍යවහාරයට අනුව හංදය සාක්ෂිය යයි ද මනෝවිද්‍යායුයේ උත්තර ආත්ම හැගීම යයි ද කියති”
(සේනානායක, සාහිත්‍ය දුරශන සිතුවිලි, 2018ල, පි. 47).

එ මෙන් ම තමා එළිභාසික නවකථා රචනා කිරීම සඳහා ජාතක පොත සද්ධිරෘමරත්නාවලිය ආදිය දිගු කාලීන ව කියවා ක්‍රමානුකූල ව විශාල තොරතුරු සංහිතාවක් එක් කළ බව පවසන ඔහු අවසානයේ දී පෙන්වා දෙන්නේ එම තොරතුරු සාහිත්‍ය නිර්මාණකරණය සඳහා යොදා ගැනීම පිණිස තුළතන ඩික්ෂණයන්ගෙන් ලද ආහාසය සි:

“මා මේ පොත් දෙකන් (ජාතක පොත හා සද්ධිරෘමරත්නාවලිය එම පොත් දෙකයි.) උගත්තේ එළිභාසික සමාජයක් පිළිබඳ කරුණු පමණක් නොවෙයි ඒ සමාජය ආර්ථික කරුණු දේශපාලනය අධ්‍යාපනය ආදියෙන් අපේ සමාජයට වෙනස් ය. මිනිසුන්ගේ රුවී අරුවිකම් ක්ෂේරයන් ප්‍රකාශයට පත්වන අයුරු ආදිය සමාජයට අනුව වෙනස් වෙන බව මානව විද්‍යායුයෙන් සමාජ විද්‍යායුයන් හා මනෝවිද්‍යායුයෙන් පෙන්වාදෙනි විද්‍යායුයෙන් පෙන්වා දෙනි” (සේනානායක, සාහිත්‍ය දුරශන සිතුවිලි, 2018, පි. 27).

මේ අනුව සේනානායක තම සාහිත්‍ය වින්තනය නිර්මාණය කරගැනීමෙහි ලා පෙරදිග හා සම්භාච්‍ඡාව සිංහල සාහිත්‍යයේ යාන මීමෙසාව උපයෝගී කොටගත් තමුන් ඒ සැම අවස්ථාවක ම පාහේ එම යානය ප්‍රායෝගික හාවිතයට මග පෙන්වාලිම සඳහා බාහිර දැනුම් පද්ධතිය ද උපයෝගී කොටගත් බවයි.

‘වාරුමුබ’ තවකතාවේ වාරුමුබ යනු මහ සිටු තනතුරු ලබා ගැනීමේ අරමුණින් තම පියා හට වස පානය කරවා පසු කාලීන ව එය හෙළි වූ පසු එම වස ම කා දිවි නසා ගත් පුද්ගලයෙකි. බලය

නිසා පුද්ගල වරිත පරිභාතියට පත්වීමත් ඒ තුළ ඔවුන්ගේ විත්ත ස්වභාවයන් ක්‍රියාත්මක වන ආකාරයන් සේනානායක විසින් සියුම් නිරික්ෂණයට ලක් කෙරේ. ඔහුගේ සැම ඉතිහාස විෂයික නවකතාවක ම මුණුගැසෙන සැම පුරුෂ වරිත මෙන් ම ස්ත්‍රී වරිත මෙන් විශ්ලේෂණාත්මක පදනමක තබා රවනා කිරීමට යොමු වී ඇති ආකාරය එම වරිතයන්ගේ වෙතසික ස්වභාවය නිරික්ෂණය කිරීමෙන් හඳුනාගත හැකි ය. නවකතා තුළ ගොඩනගත සැම වරිතයක ම විත්ත ස්වභාවය නිරුපණය කිරීමට පුර්වයෙන් ඒ වරිතයන්ට අදාළ බාහිර ස්වභාවය හඳුන්වා දීමට යොමු වෙයි. ඒ ඔස්සේ පාඨකයා තුළ ඒ වරිතය පිළිබඳ පුර්ව නිගමනයන් ගොඩනැගීම අරමුණෙනි. 'මෙධා' නවකතාව තුළ ආරම්භයේ මෙධාගේ වරිතය ආත්මාරුපකාම් කුර වරිතයක් ලෙස නිරුපණය කළ ද නවකතාව අවසානයේ ඔහු ඇගේ වරිතය ර්ව හාත්පස ප්‍රතිචිරුද්ධ වරිතයක් ලෙස ගොඩනග යි. ඒ හරහා ඔහු පාඨකයා එම වරිත පිළිබඳ ගොඩනාගත් පුර්ව නිගමනයන් බේද දමා වෙනස් ම මානයක් වෙත රැගෙන යයි. 'මුදුපාණි' නවකතාව තුළ මුදුපාණිගේ වරිතය ද නවකතාව තුළ මෙහෙය වනුයේ ද ඉහතාකාරයෙනි. මෙය අනුව ඔහුගේ වරිත නිරුපණයෙන් මෙන් ම නවකතාවල ආකෘතිය වඩාත් සම්පූර්ණ වනුයේ බටහිර නවකතාවේ මගයි.

මෙධා, මුදුපාණි වැනි නවකථාවල පසුබීම, වරිත ආදිය මුළුමනින් ම පෙරදිග සමාජය මත ගොඩනැගී ඇත්තේ එම වරිත ජාතක පොත, සද්ධරුමරත්නාවලිය වැනි කාතිවල ඇතුළත් ස්ත්‍රී වරිතවලට වඩා ලංචන්නේ තුළතන බටහිර යථාර්ථවාදී නවකථාවල නිරුපණය වී ඇති ස්ත්‍රී වරිතවලට ය. එයට හේතුව වන්නේ එම වරිත ගොඩනා ඇත්තේ හා විකාසනය කොට ඇත්තේ පැරණි කථා කළාවේ සන්දර්භය තුළ තො ව තුළතන යථාර්ථවාදී නවකතාවේ සන්දර්භය තුළ වීම නිසා ය. තුළතන පෙරදිග උසස් නවකථා ගෙන බැලු විට (නිදුසුනක් වශයෙන් ර්වින්දුනාත් ටාගෝර්ගේ ගේරා, විභුති භූෂණ බන්දෙස්පාදනයගේ අපු ත්‍රිත්වය) පවා පෙනී යන්නේ එම කාති පෙරදිග අත්දැකීම් මත රවනා තුළ තමුත් දිල්පීය වශයෙන් බටහිර යථාර්ථවාදී නවකථාව අනුගමනය කළ ආකාරය යි. මේ අනුව පෙනී යන්නේ සේනානායක බටහිර යථාර්ථවාදී නවකථාවේ මූලධර්ම තම එළිභාසික නවකථාවල දී හාවිත කළ ආකාරය යි.

“නවීන නවකතාකාරයා බාහිර ලෝකයේ සිදුවීම්වලට වඩා මිනිසුන්ගේ විත්තාභ්‍යන්තරය විස්තර කිරීමට තැත් කරයි. දිග ගදා කතාව නවකතාව යන නමින් හැඳින්වීම ආරම්භ වූයේ ජ්විතය විස්තර වන ලෙස කතා ලිවීම ආරම්භ වූ පසු ය” (සේනානායක, නවකතා කළාව, 2011, පි. 21).

සේනානායක නවකතා රචනා කිරීමේදී පෙන්වූ විවක්ෂණ භාවය ‘නවකතා කළාව’ කෘතිය ඔස්සේ හඳුනාගත හැකි ය (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර, 2020, පි. 21). ඔහුගේ ‘නවකතා කළාව’ කෘතිය තුළ ඔහු නවකතාවක ආකෘතිය, වරිත නිරුපණය ආදි ශිල්පීය ලක්ෂණ පිළිබඳ ප්‍රථම විග්‍රහයක තිරත වේ. විශේෂයෙන් ම වරිත නිරුපණය තුළ ඔහු බටහිර නවකතාකරුවන් ගත් ප්‍රවේශය ඔහු පෙන්වා දේ. ඒ මෙන්ම ‘බටහිර ග්‍රෑෂ්‍ය නවකතා’ (1960) නමැති කෘතිය මගින් බටහිර නවකතාකරුවන්ගේ නිර්මාණ පිළිබඳ ඔහු සිදු කරන විවරණය තුළ නවකතාව හා නවකතාවේ අංග පිළිබඳ පෘථුල අවබෝධයකින් යුත්ත වූ බව පෙනේ. විශේෂයෙන් ම බටහිර නවකතාකරුවන් යොදාගත් ශිල්පීය ක්‍රම පිළිබඳ තුළනාත්මක විවරණය ඔහු විසින් සිදු කෙරේ. මේ හරහා ඔහුගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා ගොඩනැගීමේ පසුබීම සැකසී ඇති ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. සේනානායක බටහිර නවකතාවල ආභාසය ලබමින් ඉතිහාස විෂයික නවකතා රචනයේදී යොදාගත් අවස්ථා සන්සන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් හඳුනාගත හැකි ය.

“අද රුපුට පිටුපස හරහා ගැහැණුන් සමග කතා කරන විටද ඇගේ සිත යොමු වී ඇත්තේ රුපු කෙරෙහි ය. රේ එක් හේතුවක් ඇගේ සිතෙහි ඔහු පිළිබඳව වරින් වර මතුවන අරගලයක් ඇති වීමය. රුපු හා ආගුය කරන්නන්ට තමා තුළ මහත් ආශාවක් ඇතැයි ඇ සිතයි. ඒ අවස්ථාවේදී පමණක් නොව ඇ දකින සැම විටම ඔහු ලෝඟ බැල්මෙන් තමා දෙස බලන බව ඇ දන්නිය” (සේනානායක, මුද්‍රාණි, 2001, පි. 11).

ලියෝ මෝල්ස්ටොයිගේ ‘අනා කැරතිනා’ නවකතාවේ එන ඇනා සහ රෝන්ස්කිගේ උෂ්මය තුළ ඇනාගේ සිතුවිලි ක්‍රියාත්මක

වන ආකාරය මුදුපාණිගේ සිතුවිලිවල ස්වභාවය නිරුපණය කිරීමේ දී සේනානායක යොදා ගන්නට ඇතැයි අනුමාත කළ හැකි ය.

“වදනකුද නොතැපෙලා ඇ ඔහු දෙස මොභාතක් බලා සිටියා ය. ඔහු ආලෝකයට පිටුපා සිටියත් ඇ ඒ මුහුණෙන් දැසෙන් හැඟුම් දුටුවා ය. දුටුවා යැයි ඇ ඇයට සිතුණේ ය. පෙරදා ඔහු ඇය දෙස බලා සිටියේ ද ගෞරවය හා ප්‍රජාංසාව මුෂ්‍ර බැල්මෙන් ය. ඇය වගිකාත වී ගියේ ඒ බැල්මෙන් ය” (වේල්ස්ට්‍රේඩ්, 2006, ප. 100).

ඒ. ඩී. සේනානායකගේ නවකතා රචනයේ දී වරිත නිරුපණය පිළිබඳ ව තවදුරටත් විමසා බැලීමේ දී කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් නම් පූද්ගල වරිතයන්ගේ විත්ත වෙතසික ස්වභාවය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය ඔහු නිරුපණය කරන ආකාරය සි. එහි දී ඔහු විසින් මනෝවිශ්ලේෂණාත්මක ප්‍රවේශයක් හරහා එම වරිත නිරුපණය කිරීමට සලස්වයි

“කුණාව්‍ය හැමු සැටි ඇසුළු කළ ඔහු තුළ තැනිගැන්මක් ඇති විය. තම නැව ගල් පරය පසු කළ බව ඇසුළු කළ සතුවක් පහළ විය. අනික් නැව කුමයෙන් ගල්පරයට ලං වන විට බයක් පහළ වුයේ ය. නැව කැඩී මිනිසුන් මුහුදුන් වූ බව ඇසුළු විට අනුකම්පාවක් හැටගන්නේ ය. මේ හැඟීම් හා මිශ්‍ර වූ තවත් හැඟීමක් ඔහු තුළ පහළ වී ය. එය අනික් නැව කැඩී විනාශ වී යන සතුවකි. මහ නැවියා කතාව අවසන් කළ විට, ඒ සතුව බෙහෙවින් වැඩි විය. තමා තුළ සතුවක් ඇතු යන අදහස ඔහුට අප්‍රසන්නය. එහෙයින් එය කෙරෙහි සිත යොමු කරන්නට ඔහු අකැමැති ය. වෙනත් රටක තමා නොහඳු දිල්පියකුගේ මරණය ගැන අසා ‘අයියෝ’ සි කි ඔහු තමා දන්නා හඳුනන්නකුගේ නැවක නැවියන් මුහුදෙහි ගිලි මල බව අසා කම්පා නොවී ය” (සේනානායක, මේධා, 2014, ප. 40).

සේනානායක බටහිර ගොඩනැගුණ මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රවේශය වරිත නිරුපණය තුළ යොදාගත් ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. වරිත තුළ ක්‍රියාත්මක වන ද්වීරුපතාව ඔහු ගොඩනගන සැම ප්‍රධාන වරිතයක් තුළ ම ගැබිව පවතී. සිතෙහි ඇති වන ඒ විත්ත ගැටුම

පුද්ගල අවිදානයේ සැශව පවතින ධර්මයන් ක්‍රියාත්මක වීම වරිත හරහා මතු කෙරෙයි.

”මිනිස් වරිත ඉතා ගැටුවේ. එහි මසුර හා නිර්ලෝචය ද, කුරත්වය හා දායාව ද, උඩගුකම හා නිහතමානය ද වෙනත් පරස්පර විරෝධ ගුණ ද වෙයි. සාහිත්‍යයේ වරිත නිර්මාණය කරන විට සාමාන්‍යයන් මෙම සංකීරණත්වයන් කිසිවක් දැක්විය යුතු වේ“
(සේනානායක, සාහිත්‍ය විග්‍රහය, 1998, පි. 122).

නිගමනය

ජ්. ඩී. සේනානායකගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා රඛනා කිරීමේ දී ඔහුගේ ප්‍රවේශය මූලික වශයෙන් බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප කෙරෙහි යොමු වී ඇති ආකාරය තුළනාගත හැකි ය. ඔහු විසින් රඛනා කරන ලද මෙධා, වාරුම්බ, වරදත්ත, මූලුපාණි යන නවකතා තුළ යොදාගත් දිල්පීය ක්‍රම සඳහා උදාහරණ සපය සි. විශේෂයෙන් ම ඔහු බටහිර ආභාසය ලබා ඇත්තේ නවකතාවේ වරිත නිරුපණ ක්‍රියාවලිය සඳහා ය. ඔහු බලය හා කාම ත්‍යැණිව හේතුවෙන් පුද්ගල විත්ත ධර්මතා සංකීරණත්වයට පත්වන ආකාරය සේනානායක නිරුපණය කරනුයේ රුකියානු, ප්‍රංශ නවකතාවල ආභාසය ලබමිනි. දිගු කාලීන ව බටහිර සාහිත්‍ය අධ්‍යයනය කිරීමේ ප්‍රතිථිලියක් ලෙස ඔහුගේ නවකතා තුළ මෙම ලක්ෂණ නිරුපණය වේ. කාල හා අවකාශමය වශයෙන් ඔහුගේ ඉතිහාස විෂයික නවකතා පුරාණ භාරතීය ප්‍රභු සමාරය නියෝජනය කළ ද පුද්ගල වරිත තුතනවාදී ප්‍රවේශයක් ගත්තේ ය. ලියෝ ටෝල්ස්ටොයිගේ ‘අනා කැරනිනා’, මනෝරේ. ඩී. බල්සාක් ‘මහල ගේරියෝ’ ඇත්තේ වෙකාර්, ශී ද මෝපසං ආදි බටහිර නවකතාකරුවන්ගේ නවකතා ඔස්සේ මතු කෙරෙන යථාර්ථවාදී කතා කලාව ඔහුගේ නවකතා තුළ අනුකරණය කෙරේ. විශේෂයෙන් ම එම නවකතා සඳහා පසුවීම් වන ප්‍රභු සමාරයන්, මධ්‍යම පන්තියන් නියෝජනය කළ පුද්ගල වරිතයන්ට සමාන වරිත සේනානායක ද අනුකරණය කිරීමට යොමු වී ඇත. නවකතාවේ ආකෘතිය ද සේනානායක සමහර අවස්ථාවන්හි ද වෙනසකට ලක් කරමින් නවකතාව තුළ නව අත්හදාබැලීම් සිදු කරයි. නවකතාව ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වා ම කුතුහලය වඩුමින් පාඨකයා නවකතාව අවසානය දක්වා ම රගෙන

යාමට හෙතෙම සමත් වේ. වරිත නිරුපණයේ දී සේනානායක ඒ ඒ වරිතයන්ගේ බාහිර ස්වභාවය විවරණය කිරීම, වෙතසික ගැටුමක් ගොඩනැගීම, ස්වයාව වරිත නවකතාව තුළ නිරුපණය වීමට ඉඩ සැලසීම ආදි ගිල්පිය කුම හාවිත කිරීමට යොමු වී ඇත. එ මෙන් ම නවකතාවේ වරිත විසින් ම වරිත පිළිබඳව නිරුපණය කිරීමට යොමු වීම. (මෙධා නවකතාවේ එන රේඛකගේ බිරිඳ යසසේනා විසින් මෙධාගේ වරිතය නිරික්ෂණය කිරීමෙන් ඒ බව හඳුනාගත හැකි ය.) සේනානායක බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප හා බටහිර නවකතාකරුවන්ගේ සාහිත්‍ය හාවිතය ස්වයා අධ්‍යයනයකට ලක් කිරීමේ උතු ආහාසය මේ ඔස්සේ හඳුනාගත හැකි ය. නවකතා රවනා කිරීමේ දී හාර්ථිය පුරාණ සමාජ පසුබීම් කොටගත්ත ද ඒ වරිත විකාසනය තුළ තුනතවාදී මෙන් ම දේශීයන්වයට සම්පූර්ණ විය (සේනානායක, විනි විදිම් අදුර, 2020). විශේෂයෙන් ම මෙම අධ්‍යයනය හඳුනාගත හැකි සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් නම් බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප සේනානායක විසින් අන්ධානුකරණයෙන් හාවිතයට නොගත් අතර ඒ පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනයකින් යුත්ත්ව යොදාගත් බවයි.

“අප බටහිරින් උගත යුත්තක් ඇත්තනම් උගත යුතු ය.
අන්ධ ලෙස අනුමතනය නොකළ යුතු ය. අප අපේ
පැරණි සම්පූද්‍යායට වහල් විම ද තුපුසුසු ය. අනුන්ගෙන්
ඉගෙන අපේ ම මගක යා යුතු ය” (සේනානායක, සාහිත්‍ය
ද්රිගන සිතුවිලි, 2018, පි. 76).

ඩී. ඩී. සේනානායක ස්වාධීන බුද්ධිමතකු ලෙස පෙරදිග මෙන් ම අපරදිග (බටහිර) සාහිත්‍යය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් සාහිත්‍ය තුළ සිය අනනුතාවය ගොඩනැගීමට යොමු වී ඇති ආකාරය මෙම අධ්‍යයනයේ දී හඳුනාගත හැකි විය. එහි දී ඔහු පෙරදිග සාහිත්‍යය තුලනාත්මක ව විමසා බැලීමත් යොමු විය. එහෙත් ඔහුගේ බොහෝ සාහිත්‍ය කෘති පිළිබඳ අවධානය කිරීමේ දී බටහිර සාහිත්‍ය සංකල්ප කෙරෙහි අවධානය යොමු වී ඇත. විශේෂයෙන් ඔහු විසින් රවනා කරන ලද මෙධා, වාරුමුඩ, වරදත්ත හා මුදුපාණි යන ඉතිහාස විෂයික නවකතා රවනා කිරීමේ දී බටහිර සාහිත්‍යයේ ආහාසය බලපෑ බව මෙහි දී නිගමනය කළ හැකි ය.

ආක්‍රිත ගුන්ථ නාමාවලිය

- Hough, G. (2009). සාහිත්‍ය විවෘතය. (රාජි සේනාරත්න, පරි.), කොළඹ, විශේෂීරය ගුන්ථ කේත්දය.
- The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2024, 11 16). historical novel. Retrieved from britannica: <https://www.britannica.com/art/historical-novel>
- ඇඟිස්ටෝවල්. (2013). කාච ගාස්ත්‍රය, (සුරවීර, පරි.), නූගේගොඩ, සරසවි ප්‍රකාශකයේ.
- වොල්ස්ටෝට්ස්, ලියෝ. (2006). ඇනා කැරනිනා, (රාජි සේනාරත්න, පරි.), නූගේගොඩ, සරසවි ප්‍රකාශකයේ.
- පලිහිටිය, අභයසුන්දර,. ක්‍රිස්ටෝපර්. සහ හෙට්ටිඳාරවිට්.. (සංස්.) (1985). සුරවීර, කල්පිතය හා ඉතිහාසය. ජී. ඩී. සේනානායක ප්‍රභාෂණ.
- රණවීර, ලෙස්ලි ගුණවර්ධන. (2005). ඉතිහාසයදේ අතිනය, ඩික්ෂානයක වර්ධනය එම්බඳ විමර්ශනයක්, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2001). චාරුමුඩ්, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2011). නවකනා කලාව, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2002). බවහිර ලුණ්දේ නවකනා, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2013). මගේ සිනුම් පැනුම් හා ජීවිතය, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2001). මුද්‍රපාණි, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2014). මේධා, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (වර්ෂය සඳහන් නොවේ). වරුන්ත, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2020). එනි විදිම් අදුර රතුපස්වල, තරුග ප්‍රකාශකයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2018). සාහිත්‍ය දරුණ සිනුවීලි, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (2007). සාහිත්‍ය ධර්මනා, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායක, ජී. ඩී. (1998). සාහිත්‍ය විශ්වය, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- සේනානායකපාල ජී. ඩී. (2009). සාහිත්‍ය සේසන්, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ.
- හේරත්, ගලප්පත්ති, අභයසුන්දර, ගෝවින්නගේ, සහ සිරි පුමන හිමි, (2009). සාහිත්‍ය විශේෂ කලාපය.